

ЗАТВЕРДЖУЮ
Фізична особа підприємець
Коценко Надія
18.11.2021 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Педагогічні засади дошкільної освіти»

Розробник(и): ФОП Коценко Надія Олександрівна ЄДРПОУ 1996309969

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Н.О. Коценко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Актуальність програми зумовлена потребою впровадження сучасних педагогічних підходів у дошкільній освіті для забезпечення всебічного розвитку дитини, побудови освітнього середовища, що сприяє формуванню пізнавальних, мовленнєвих, соціальних і фізичних компетентностей та готовності до подальшої освіти.

Цільова група: Педагогічні працівники закладів дошкільної освіти, вихователі, практичні психологи, музичні керівники, інструктори з фізкультури, методисти.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти з урахуванням вікових, психолого-педагогічних та соціальних особливостей дітей дошкільного віку.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Ознайомлення з сучасними концепціями дошкільної освіти
- Формування ігрової, соціальної та комунікативної компетентностей у дітей
- Організація освітнього середовища
- Співпраця з батьками та соціальними партнерами

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- дошкільна педагогічна компетентність
- соціально-комунікативна
- методична
- рефлексивна

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Учасники програми зможуть організовувати сучасний освітній процес у дошкільних закладах із використанням інтерактивних, ігрових і діяльнісних підходів; створювати благополучне середовище для розвитку дитини; співпрацювати з батьками та колегами.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Сучасна дошкільна освіта у світі музичних ігор: методика Карла Орфа в практиці музичного керівника	1	1-29	2-30
2	Формування мовлення дитини дошкільного віку	1	1-29	2-30
3	Орен АІ. Методика застосування штучного інтелекту в освітньому процесі.	1	1-29	2-30
4	Сучасні технології формування природничо-екологічної компетентності дошкільників у ЗДО	1	1-29	2-30
5	Проблема вірусних захворювань, зокрема гепатиту А, в навчальних закладах	1	1-29	2-30
6	Застосування адаптацій і модифікацій в освітньому процесі ЗДО: розбір практичних кейсів.	1	1-29	2-30
7	Майндфулнес у класі: прості практики для вихователя ЗДО та вчителя молодших класів.	1	1-29	2-30
8	2 хвилини, які змінюють урок: психологічні практики усвідомленості для вихователя ЗДО і вчителя молодших класів	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Сучасна дошкільна освіта у світі музичних ігор: методика Карла Орфа в практиці музичного керівника

Ключові питання теми: Обговоримо впровадження змістового наповнення оновленого Стандарту в освітній процес закладів освіти, реалізацію у практику закладів дошкільної освіти змісту, форм, методів організації розвивальної життєдіяльності дітей дошкільного віку з урахуванням стратегії, цілей, завдань оновленого Базового компонента

дошкільної освіти. Опрацюємо музичні ігри, зокрема методику Карла Орфа

Тема 2. Формування мовлення дитини дошкільного віку

Ключові питання теми: Обговоримо впровадження змістового наповнення оновленого Стандарту в освітній процес закладів освіти, реалізацію у практику закладів дошкільної освіти змісту, форм, методів організації розвивальної життєдіяльності дітей дошкільного віку з урахуванням стратегії, цілей, завдань оновленого Базового компонента дошкільної освіти. Опрацюємо музичні ігри, зокрема методику Карла Орфа

Тема 3. Open AI. Методика застосування штучного інтелекту в освітньому процесі.

Ключові питання теми: Освітняни під час тренінгу розглянуть сервіси для створення освітнього контенту на основі штучного інтелекту. Опанують методику розробки та застосування даних ресурсів в умовах змішаного та дистанційного навчання. Ознайомляться із особливостями та перевагами різних онлайн-платформ для взаємозв'язку з учнями із елементами штучного інтелекту. Навчатися створювати сайти, монтувати саундтреки, відео, картини на основі нейронних мереж.

Тема 4. Сучасні технології формування природничо-екологічної компетентності дошкільників у ЗДО

Ключові питання теми: Сучасні технології формування природничо-екологічної компетентності дошкільників

Тема 5. Проблема вірусних захворювань, зокрема гепатиту А, в навчальних закладах

Ключові питання теми: Реалії організації навчання в умовах війни, наслідки інфекції COVID-19, виявлення спалахів гепатиту А по областях України дають підстави для привернення уваги освітян до проблеми організації навчального процесу поряд з наявними вогнищами небезпечних інфекцій

Тема 6. Застосування адаптацій і модифікацій в освітньому процесі ЗДО: розбір практичних кейсів.

Ключові питання теми: В умовах сьогодення педагогам необхідно володіти різноманітними методами, прийомами та формами роботи для того, щоб організовувати освітній процес у відповідності до вимог законодавства, а також до потреб та можливостей здобувачів дошкільної освіти. Під час даного заходу розбиратимемо практичні кейси, як допоможуть зрозуміти специфіку підготовки навчальних, дидактичних матеріалів до навчальних занять згідно принципів універсального дизайну, а також застосовуючи стратегії адаптації і модифікації до них.

Тема 7. Майндфулнес у класі: прості практики для вихователя ЗДО та вчителя молодших класів.

Ключові питання теми: Головні аспекти майндфулнесу — розвиток навички бути в моменті «тут і зараз» через усвідомленість, безоцінковість та прийняття. Дихання та саморегуляція — дихальні техніки для швидкого заспокоєння. Органи чуття та заземлення — повернення в теперішній момент через слух, зір, дотик і сканування тіла. Емоційний компас — розпізнавання емоцій, визначення їх у тілі «погода всередині». Керування увагою — тренування концентрації на навчанні та повернення думок, що відволіклися.

Тема 8. 2 хвилини, які змінюють урок: психологічні практики усвідомленості для вихователя ЗДО і вчителя молодших класів

Ключові питання теми: Головні аспекти майндфулнесу — розвиток

навички бути в моменті «тут і зараз» через усвідомленість, безоцінковість та прийняття. Дихання та саморегуляція — дихальні техніки для швидкого заспокоєння. Органи чуття та заземлення — повернення в теперішній момент через слух, зір, дотик і сканування тіла. Емоційний компас — розпізнавання емоцій, визначення їх у тілі «погода всередині». Керування увагою — тренування концентрації на навчанні та повернення думок, що відволіклися.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Андрющенко Т.К. Формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників у процесі навчально-дослідницької діяльності : навч.-метод. посіб. К. : ТОВ «Праймдрук», 2012. – 100 с.
2. Андрющенко Т.К. Формування у дошкільників здоров'язбережувальної компетентності (старший дошкільний вік) : методичний посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2016. 120 с.
3. Базовий компонент дошкільної освіти України / Під наук. керівн. Піроженко Т. О., авт. кол-в: Байер О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 37 с. URL: <https://bit.ly/3CannQl>
4. Барвисте життя: хрестоматія для читання дітям дошкільного віку / упор. : Л.В.Лохвицька, Т. К. Андрющенко. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 344 с.
5. Березова Г.О. Хореографічна робота з дошкільнятам. Київ: Музична Україна, 1989. 204 с.
6. Березова Г.О. Хореографічна робота з дошкільнятам. Київ: Музична Україна, 1989. 204с.
7. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: [монографія]. Київ : Атіка, 2008. 684 с.
8. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку. Тернопіль : «Мандрівець», 2014. 224 с.
9. Богініч О.Л., Левінець Н.В., Лохвицька Л.В., Сварковська Л.А. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого

дошкільного віку: навч.метод. посіб. Київ : Генеза, 2013. 128 с.

10. Богініч О.Л., Левінець Н.В., Лохвицька Л.В., Сварковська Л.А. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку: навч.метод. посіб. Київ: Генеза, 2013. 128 с.
11. Богуш А., Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку. Методичний посібник для вихователя. Серія «Настільна книжка вихователя». К.: Генеза, 2017. 160с.
12. Богуш А., Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку. Методичний посібник для вихователя. Серія «Настільна книжка вихователя». Київ: Генеза, 2017. 160с.
13. Брежнева О. Г. Сприяємо сенсорному розвитку дошкільників під час тематичного циклу занять. Методична скарбничка вихователя. 2016. № 2. С. 37 – 44.
14. Брежнева О. Г. Сприяємо сенсорному розвитку дошкільників під час тематичного циклу занять. Методична скарбничка вихователя. 2016. № 2. С. 37-44.
15. Брежнева О.Г. Математичний розвиток дошкільників: теорія і технологія: монографія. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 481 с.
16. Воронова С. В. Коуч-технологія для директора школи. Управління школою. 2018. №31-33. С. 80-94.
17. Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2019. №3 – 4.
18. Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2019. №3-4.
19. Гавриш Н., Крутій К. Як змінювалися підходи до розвитку мовлення дітей. Дошкільне виховання. 2019. № 10. С.7 – 12.
20. Гавриш Н., Крутій К. Як змінювалися підходи до розвитку мовлення дітей. Дошкільне виховання. 2019. № 10. С.7-12.
21. Гавриш Н., Пометун О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Парціальна програма для дітей дошкільного віку. К.: ІП НАПН України, 2019. 24 с.
22. Гавриш Н., Пометун О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Парціальна програма для дітей дошкільного віку. Київ: ІП НАПН України, 2019. 24 с.
23. Гавриш Н., Пометун О. Сталий розвиток: стосується кожного. Дошкільне виховання. 2018. №3. С. 2 – 6.
24. Гарбачук Н. Водний бізборд – лабораторія в дитсадку. Дошкільне виховання. 2020. С.21-23.
25. Гарбачук Н. Водний бізборд – лабораторія в дитсадку. Дошкільне виховання. 2020. С.21– 23.
26. Дідура Л., Міняйло О. На гостину до старого дуба. Дошкільне виховання. 2019. № 6. С.30 –32.
27. Дуткевич Т. Дошкільна психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 392.с.
28. Закони екології Коммонера. URL: <https://bit.ly/3VzEWjA>
29. Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ: «Ексоб», 2002. 200 с.
30. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти /Додаток до листа МОН України від 19.04.2018 №1/9-249. URL : <https://bit.ly/3YXGTcq>
31. Кальчева О.Ю., Місяк О.К. Методичний посібник до програми «Управління гнівом». Київ, 2015. 60 с.
32. Клокар Н. І. Освітній кластер як альтернативна модель професійного розвитку керівників закладів освіти. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 6 (35). С. 94-109.
33. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу у дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір»: навчально-методичний посібник / колектив авторів: С. О. Богданов, Т. Б. Гніда, О. В. Залеська, Н. В. Лунченко, В. Г. Панок, В. В. Соловійова. Київ : НаУКМА, 2017. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707671/1/KRP2017.pdf>

34. Косенчук О.Г., Новик І.М. Досліджуємо якість освітнього процесу. Дошкільне виховання. 2020. № 10. С. 10-13. URL: <https://bit.ly/3WP46vD>
35. Косенчук О.Г., Новик І.М. Досліджуємо якість освітнього процесу. Дошкільне виховання. 2020. № 10. С. 10-13. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/dv-102020kosenchuk-novik.pdf>
36. Косенчук О.Г., Новик І.М. ECERS-3: оцінюємо якість освітнього процесу по-новому. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2020. №12. С. 4-9. URL: <https://bit.ly/3Z8CtzV>
37. Косенчук О.Г., Новик І.М. ECERS-3: оцінюємо якість освітнього процесу по-новому. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2020. №12. С. 4-9. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/vmdz_12_2020-4-9.pdf
38. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
39. Кулікова І.А. Англійська мова для дітей дошкільного віку: програма та методичні рекомендації. – Тернопіль: Мандрівець, 2015. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/5anglijska-mova-dlya-ditej-doshkilnogo-viku-kulikova.pdf>
40. Кулікова І.А. Англійська мова для дітей дошкільного віку: програма та методичні рекомендації. Тернопіль: Мандрівець, 2015. URL: <https://bit.ly/3YSX0bt>
41. Левінець Н. В. Долгаль С.Г. Красікова Н.А. Зростаємо здоровими: зошит із формування здоров'язбережувальної компетенції у дітей старшого дошкільного віку. Київ : Генеза, 2017. 32 с.+ 1 дод. (16 с.) – (Серія «Я буду вправним первачком»).
42. Левінець Н. В. Долгаль С.Г. Красікова Н.А. Зростаємо здоровими: зошит із формування здоров'язбережувальної компетенції у дітей старшого дошкільного віку. Київ: Генеза, 2017. 32 с.+ 1 дод. (16 с.) – (Серія «Я буду вправним первачком»).
43. Левінець Н.В. Моделювання здоров'язберегуючого середовища дошкільного навчального закладу: сучасні підходи. URL: <https://ird.npu.edu.ua/files/levinec.pdf>
44. Лохвицька Л.В., Андрющенко Т.К. До здоров'я дітей - через освіту дорослих: Технологія взаємодії дошкільних навчальних закладів з родинами Тернопіль: Мандрівець, 2012. 176 с.
45. Лохвицька Л.В., Андрющенко Т.К. До здоров'я дітей - через освіту дорослих: Технологія взаємодії дошкільних навчальних закладів з родинами Тернопіль: Мандрівець, 2012. 176 с.
46. Лук'янова Л.Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія]. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
47. Маршалл Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Ранок. 2020. 263 с.
48. Матеріали круглого столу «На шляху до якісного дошкілля»: упоряд. О.Г.Косенчук, Л.В.Куземко, О.А. Венгловська, І.М.Новик: УІРО, 2021. 35 с. URL: <https://bit.ly/3WP9qiB>
49. Матеріали круглого столу «На шляху до якісного дошкілля»: упоряд. О.Г.Косенчук, Л.В.Куземко, О.А. Венгловська, І.М.Новик: УІРО, 2021. 35 с. URL: https://uied.org.ua/wpcontent/uploads/2021/02/kruglij-stil_na-shlyahu-do-yakisnogo-doshkillya.pdf
50. Мордоус І.О., Волощенко Н.О. До питання про інтеграцію іноземної мови у повсякденне життя дитини дошкільного віку. Освітній дискурс: збірник наукових праць. 2019. №13(5). С. 89-99. URL: <http://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2019-r-135/dopytannia-pro-intehratsiiu-inozemnoi-movy-u-povsiakdenne-zhyttia-dytyny-doshkilnohoviku.html>
51. Мордоус І.О., Волощенко Н.О. До питання про інтеграцію іноземної мови у повсякденне життя дитини дошкільного віку. Освітній дискурс: збірник наукових праць. 2019. №13(5). С. 89-99. URL: <https://bit.ly/3WxKVGW>

52. Настільний теніс. Програма і методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку грі у настільний теніс / Авраменко О.М., Дроздюк В.І., Коваленко Г.М., Якименко Н. Суми: НІКО, 2019. 80 с.
URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKeGFYzI4RmpodUk/view?usp=sharing>
53. Нерянова С.І., Пироженко Т.О. Двигун прогресу, або Гра як джерело розвитку дошкільників. Вихователь-методист. 2017. №2. С. 11 – 14. 25. Низковська О. Соціально-економічній освіті – новий підхід. Дошкільне виховання. 2016. №3.
54. НУМО: платформа розвитку дошкільнят. Я та світ (громадянська свідомість). URL: <https://numo.mon.gov.ua/skills/ya-ta-svit>
55. Онопрієнко О. Нова українська школа : інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
56. Пасічник В.М., Пітин М.П., Згоба В.Л. Сучасні технології з елементами видів спорту у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Вип. 10 (80). 2017. С.88 – 93.
URL: [irbis-nbuv.gov.ua> cgi-bin> irbis_nbuv > cgiirbis_64](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64)
57. Пасічник В.М., Пітин М.П., Згоба В.Л. Сучасні технології з елементами видів спорту у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Вип. 10 (80). 2017. С.88-93. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
58. Пироженко Т.О. Ладивір С.О., Соловійова Л.І. та ін. Компас у світі ціннісних орієнтацій дошкільника : навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 56 с.
59. Пироженко Т.О. Ладивір С.О., Соловійова Л.І. та ін. Компас у світі ціннісних орієнтацій дошкільника : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 56 с.
60. Половіна О. А. Артосвіта дітей дошкільного віку: технологія образотворення у дії. Мистецтво та освіта: Науково-методичний журнал. Київ, «Педагогічна думка». 3 (97), 2020 р. С. 34-40.
61. Половіна О. А., Карабаєва І. І. Авторський підхід до рівня визначення та формування художньо-продуктивної компетенції дітей старшого дошкільного віку. Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools IGOS-GROUP LTD: United Kingdom, Canada, Ukraine, USA. Vol 39 No 2 (2020) (ISSN 2708-0994; ISSN 2313-7525): С.26-32.
62. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити. Вихователь-методист дошкільного закладу. № 1. 2019. С.15-22.
63. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити. Вихователь-методист дошкільного закладу. № 1. 2019. С.15 – 22.
64. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: свобода, творчість, інтеграція. Дошкільне виховання. № 5. 2019. С.3 – 8.
65. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: свобода, творчість, інтеграція. Дошкільне виховання. № 5. 2019. С.3-8.
66. Половіна О. Мистецька освіта сьогодні: синтез підходів. Дошкільне виховання. 2019. №12. С.3-8.
67. Положення про заклад дошкільної освіти (в редакції постанови КМУ від 27.01.2021 №86). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-%D0%BF#Text>
68. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Підручник. 4-те видання, перероблене Київ. ВЦ «Академія». 2018. 408 с
69. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001р. № 2628-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/showy2628-14#Text>
70. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
71. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти України в умовах карантину/ авт. кол. Косенчук О., Новик І., Венгловська О.:

УІРО, 2021. URL:

<https://uied.org.ua/wpcontent/uploads/2021/02/doshkilnaosvita.pdf>

72. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту. / переклад з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
73. Слюсар А, Шабер Н. Дитинство серед природи. Дошкільне виховання. 2020. №2. С.11 – 15.
74. Слюсар А, Шабер Н. Дитинство серед природи. Дошкільне виховання. 2020. №2. С.11-15.
75. Смеречинська Л. Розвиток креативних здібностей педагогів : психолого-педагогічний тренінг. Психолог дошкілля. 2011. № 5.
76. Сулімова С., Сокиринська Н. Соціально-фінансова освіта: успішний досвід. Дошкільне виховання. 2016. №4.
77. Черешнюк О., Артоуз О., Кирган В. Економіка для дошкільників. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2016. №3.
78. Шевчук А.С. Мистецька освіта дітей: традиції та інновації в оновленому БКДО. Дошкільне виховання. 2021. №4. С. 16-19.
79. Шкіряний м`яч. Програма і методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри у футбол / Дяконова Н.С., Дроздюк В.І., Коваленко Г.М., Якименко Н.І. Суми: НІКО, 2019. 44 с.
80. Шкіряний м`яч. Програма і методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри у футбол / Дяконова Н.С., Дроздюк В.І., Коваленко Г.М., Якименко Н.І. Суми: НІКО, 2019. 44 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKeGFEYzI4RmpodUk/view?usp=sharing>
81. Шрамченко О., Рибалко П. Фізкультурно-оздоровча робота в закладах дошкільної освіти: практичні поради. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2018. № 7 (81). URL: <https://pedscience.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2019/01/17.pdf>
82. Щодо впровадження основ соціальної і фінансової освіти дітей дошкільного віку : Наказ МОН України від 22.01.2016 №46. URL: <http://oblosvita.com/engine/download.php?id=11637>
83. DLL 10: DaF für Jugendliche: Deutsch als Fremdsprache. Klett Sprachen GmbH, 2016. 199 s.
84. Profil européen pour la formation des enseignants de langue étrangère : un cadre de référence (Le Guide). URL: <http://surl.li/ealao>

Додаткова література:

1. Бівол О. С. Проблемно-пошукові методи навчання на уроках у початкових класах як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. Таврійський вісник освіти. 2012. № 3 (39). С. 103-107.
2. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <https://bit.ly/3WzIDHA>
3. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2367/D12.pdf> Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : ВЦ «Академія», 2006. - 256 с.
4. Волощенко О., Козак О. Інтеграція медіаграмотності у навчальний предмет «Я досліджую світ» : навчально-методичний посібник. Київ : Академія вільної преси, Центр вільної преси, 2020. 36 с.
5. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ». 1 клас. / авт. - упоряд. Н.В.Маценко, Н.В.Свір. Харків : вид. група «Основа», 2019. 133 с.
6. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 №688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>

7. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» : Постанова КМУ від 04.04.2018 № 237 (зі змінами від 05.07.2024 №796). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2018-%D0%BF#Text>
8. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
9. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
10. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
11. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГПО, 2018. - 180 с.
12. Маркозова О.О. Навчання впродовж життя - необхідна передумова досягнення життєвого успіху людини. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». № 2 (29). 2016. С. 198-205.
13. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : наказ МОНУ від 13.07.2021 №813. URL: <http://surl.li/dyrzc>
14. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа : теорія і практика формування загальної освіти у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти». / О.Фідкевич, Н.Бакуліна. Київ : Генеза, 2019. 64 с.
15. Новак В. О. Організаційна поведінка: підручник / В. О. Новак, Т.Л.Мостенська, О. В.Ільєнко. Київ: Кондор, 2013. 498 с.
16. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36-42.
17. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>
18. Повстин О. В. Інтеграція знань як один з дидактичних принципів сучасної освіти. URL: http://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/files/povstyn_10.pdf.
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
20. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 15, ст. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
21. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
22. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Пироженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловйова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Пироженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>
23. Рябова З. В. Наукові основи маркетингового управління в освіті: монографія. Київ : Пед. думка, 2013. 268 с.
24. Семиліт М. В. Проектування майбутнього особистості. Черкаси, ЧОІПОПП, 2001. 88 с.
25. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с.
26. Тимошко Г. М. Особливості розвитку організаційної культури керівника в системі управління загальноосвітнім навчальним закладом. Вісник післядипломної освіти : зб. наук. пр. / ред. кол.: О. Л. Ануфрієва та ін. Київ, 2005. Вип. 3 (16). 2011. 588 с.
27. Шаблони для створення презентацій. URL: <http://teach-inf.at.ua/load/prafika/49>
28. Яхно Т. Конфліктологія та теорія переговорів. Київ., 2019. 168 с.

29. Boissard P. L'évaluation formative: un outil de progression. URL:
<http://surl.li/ealag>
30. Increasing motivation through students setting goal. URL:
<http://surl.li/eakxv>
31. Pynoos Robert S. & Nader Kathi (1988). Psychological first aid and treatment approach to children exposed to community violence: Research implications. *Journal of Traumatic Stress*, volume 1, pages 445-473.